अन्वाहार्येष्वित्यनेनश्रौतमिष्ट्यादिकंलक्ष्यते तत्रहिअन्वाहार्योदक्षिणात्वेनदीयते ॥ ११ ॥ कार्यंधर्मः प्रेत्यमृत्वा ॥ १२ ॥ परलोकेकर्मनास्तीत्याह जहातीति ॥ १३ ॥ एवंरूपमिति हृदयस्यप्रियेणकामे नईदृशंक्षयिष्णुइंद्रियप्रीतिमात्रहेतुःकर्मफलंतत्अत्रअस्मिन्लोकेमावहैनैववहेयं अत्रकर्मकुर्वन्कामवशादमुत्रफलंनप्रार्थयेतेत्यर्थः ततश्चकोलाभइत्यतआह सइति सःत्वंएवंनिष्कामकर्मकृत्क्रोधजंलोकंनर कंहर्षजंस्वर्गंचेत्युभौलोकौचिरायअपुनरावृत्तयेमाप्रहासीःमागच्छ ओहाङ्गतावित्यस्यरूपं तङ्भावआर्षः कर्मजंफलंत्यक्त्वापरेणवैराग्येणसंपन्नोमोक्षार्थंयोगाभ्यासमेवकुरुष्वकिंराज्येनबंधुनाशलभ्येनेत्य र्थः ॥ १४ ॥ एवंज्ञानेनकर्मणांअंतंनाशंगत्वाप्राप्य ज्ञानाग्निःसर्वकर्माणिभस्मसात्कुरुतेऽर्जुनेतिभगवद्वचनात् बुद्धतत्त्वोपिकृतकृत्योपिसत्यादिकंमात्यज अश्वमेधादीनिकर्माण्यपिलोकसंग्रहार्थंकुरुपरंतुपाप

न्यायोपेतंब्राह्मणेभ्योथदत्तंश्रद्धापूतंगंधरसोपपन्नं ॥ अन्वाहार्येषूत्तमदक्षिणेषुतथारूपंकर्मविख्यायतेते ॥ ११ ॥ इहक्षेत्रेक्रियतेपार्थकार्यंनवैकिंचित्क्रियते प्रेत्यकार्यं ॥ कृतंत्वयापारलौक्यंचकर्मपुण्यंमहत्सद्भिरतिप्रशस्तं ॥ १२ ॥ जहातिमृत्युंचजरांभयंचनक्षुत्पिपासेमनसोऽप्रियाणि ॥ नकर्तव्यंविद्यतेतत्रकिंचिद न्यत्रवैचेंद्रियप्रीणनाद्धि ॥ १३ ॥ एवंरूपंकर्मफलंनरेंद्रमात्रावहंहृदयस्यप्रियेण ॥ सक्रोधजंपांडवहर्षजंचलोकावुभौमाप्रहासीश्चिराय ॥ १४ ॥ अंतंगत्वाक र्मणांमाप्रजह्याःसत्यंदमंचार्जवमानृशंस्यं ॥ अश्वमेधंराजसूयंतथेज्याःपापस्यांतंकर्मणोमापुनर्गाः ॥ १५ ॥ तच्चेदेवंद्वेषरूपेणपार्थाःकरिष्यध्वंकर्मपापंचिरा य ॥ निवसध्वंवर्षपूगान्वनेषुदुःखंवासंपांडवाधर्मएव ॥ १६ ॥ अप्रव्रज्येमास्महित्वापुरस्तादात्माधीनंयद्बलंस्येतदासीत् ॥ नित्यंचवश्याःसचिवास्तवेमेजना र्दनोयुयुधानश्चवीरः ॥ १७ ॥ मत्स्योराजारुक्मरथःसपुत्रःप्रहारिभिःसहपुत्रैर्विराटः ॥ राजानश्चयेविजिताःपुरस्तात्त्वामेवतेसंश्रयेयुःसमस्ताः ॥ १८ ॥ महास हायःप्रतपन्बलस्थःपुरस्कृतोवासुदेवार्जुनाभ्यां ॥ वरान्हनिष्यन्द्विषतोरंगमध्येव्यनेष्यथाधार्तराष्ट्रस्यदर्पं ॥ १९ ॥ बलंकस्माद्धर्षयित्वापरस्यनिजान्कस्मात्क र्शयित्वासहायान् ॥ निरुष्यकस्माद्वर्षपूगान्वनेषुयुयुत्ससेपांडवहीनकालं ॥ २० ॥

स्यकर्मणोतंसमीपंपुनर्मागाःज्ञानोत्तरकालंकृतमपिकर्मनज्ञानिनंस्पृशतीतिभावः तद्यथा पु ष्करपलाशआपोनश्लिष्यंतएवमेवंविदिपापंकर्मनश्लिष्यतइतिश्रुतेः ॥ १५ ॥ तच्चेदिति भोपार्थाःभोपांडवाःतत्पापंकर्मगोत्रवधरूपंद्वेषरूपेणचिरायप्रागेवचेत्करिष्यध्वंतर्हियद्वनेवर्षपूगान्दुःखंवासंनिवसध्वंत द्धर्मएवेतियत्तत्पदाध्याहारेणयोज्यं राज्यार्थंसर्वलोकनाशमिच्छतां भवतांदुर्योधनेनयोवनवासःकारितःसधर्मएवेत्यर्थः ॥ १६ ॥ ननुतदानींसहायाभावादस्माभिर्वनवासोंगीकृतोनदुर्योधनाज्ञयेत्याशंक्याह अप्रव्रज्येति इमाइमानिराज्यादीनि सुपांसुलुगितिसुपोडादेशः पुरस्तात्प्रव्रजनकालेएवहित्वा धात्रोरूपं बलेनधृत्वाअप्रव्रज्यवनेप्रव्रजनमकृत्वैवआस्मभवेमवयं पांडवान्आत्मन्यंतर्भाव्यउत्तमपुरुषप्रयोगः सतुषतःपुरस्तादपिएतद्बलंआत्माधीनमेवासीत् ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ हीनकालंगतेकालेइत्यर्थः ॥ २० ॥

Digitized by Google